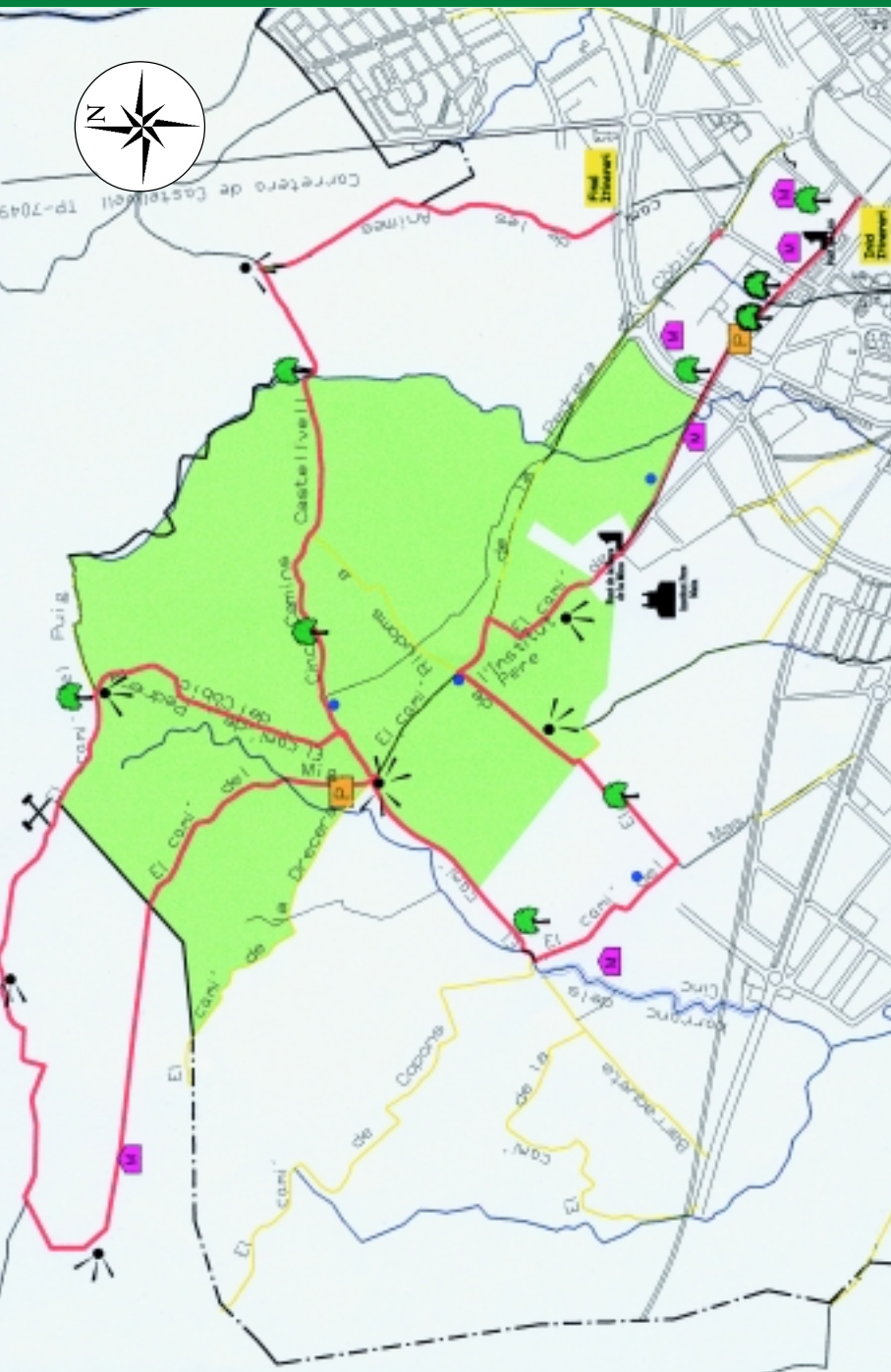

PUNT D'INICI: PASSEIG DE LA BOCA DE LA MINA
PUNT FINAL: PASSEIG NORD

ITINERARI DELS CINQ CAMINS

L'itinerari dels Cinc Camins s'inicia al principi del Passeig de la Boca de la Mina i transcorre per la regió nordoccidental del terme municipal. Està format pels següents trams:

1. Passeig de la Boca de la Mina.
2. Camí de l'Institut Pere Mata.
3. Camí de Riudoms a Castellvell.
4. Camí del Mas de Gassot.
5. Camí dels Cinc Camins.
6. Camí de la Pedrera del Còbic.
7. Camí del Puig.
8. Camí de Maspujols.
9. Camí del Mig.
10. Camí dels Cinc Camins (2n tram).
11. Camí de Riudoms a Castellvell (2n tram).
12. Camí de les Ànimes.

FITXA TÈCNICA ITINERARI:

Longitud total itinerari: 10,90 Km

Temps total: 2 hores i 45 minuts

Josep Ornosà Solé

La senyora Maria de la Boca de la Mina

Tram 1. Passeig de la Boca de la Mina

Iniciarem l'Itinerari dels Cinc Camins a la confluència del Passeig de la Boca de la Mina amb l'Avinguda del Comerç, a la ciutat de Reus.

Uns pocs metres després d'haver iniciat el recorregut trobem, a mà dreta, la Font del Lleó, just abans de travessar el barranc de la Font dels Capellans. A mà esquerra ens queda el Barri Gaudí.

Enfilem el passeig, creuem el barranc del Molí fins arribar al capdamunt del Passeig de la Boca de la Mina on trobem una gran bassa i la Font de la Boca de la Mina. Seguim recte creuant un pas estret. A mà esquerra deixem l'edifici modernista de l'Institut Pere Mata i la planta potabilitzadora d'aigües de Reus.

Seguim recte pel camí de l'Institut Pere Mata, convertit en un ampli vial asfaltat.

FITXA TÈCNICA:

Longitud: 1300m

Pendent: Lleugerament ascendent

Temps: 20'

○ Punts i elements d'interès

1. El Passeig de la Boca de la Mina

El Passeig de la Boca de la Mina és un passeig arbrat molt popular.

L'alineació de plataners (*Platanus x hybrida*) a banda i banda és la característica més destacable d'aquest passeig.

Al començament del segle XX al capdamunt del passeig era habitual trobar-hi a la senyora Maria, que venia paperines d'anissos acompanyats d'un bon got d'aigua fresca de la font.

2. Els masos

Al voltant del Passeig de la Boca de la Mina hi trobem diversos masos, com el Mas Llopis, el Mas Creus o el Mas Navàs, aquest últim dissenyat per l'arquitecte local Pere Caselles i Tarrats.

G.M.

Detall del portal

3. El Molí de la Vila i les troballes arqueològiques

El Molí de la Vila és un element destacat de la primera part del recorregut per aquest itinerari. Es troba a llevant del Passeig de la Boca de la Mina i es pot identificar fàcilment a partir de la fumera helicoïdal que avui dia encara es conserva. El relleu de la Mussarra es pot observar al fons.

G.M.

Fumera del Molí

En l'entorn més immediat del Passeig de la Boca de la Mina hi ha identificats diversos jaciments i troballes arqueològiques, bàsicament exemplars lítics prehistòrics que pertanyen al període musterià o paleolític mig (180.000-40.000 a.C.).

Tram 2. Camí de l'Institut Pere Mata

Ja havent deixat enrera la Font de la Boca de la Mina i l'edifici de l'Institut Pere Mata, l'itinerari segueix pel camí de l'Institut Pere Mata, des d'on es tenen vistes obertes i panoràmiques de les muntanyes de ponent que envolten el Camp de Tarragona: les Serres de Pradell-l'Argentera, la Mola de Colldejou i la Serra de Llaberia.

Al llarg del camí de l'Institut Pere Mata trobem senyals blanques i vermelles indicatives d'un sender de Gran Recorregut; és el GR-172 que s'inicia a Bellprat, a la comarca de l'Anoia, i arriba fins el Refugi de la Mussara, a les muntanyes de Prades.

El camí de l'Institut Pere Mata finalitza al camí de la Pedrera del Còbic, el qual agafem tombant cap a mà esquerra, pujant suaument, fins arribar a la cruïlla amb el camí de Riudoms a Castellvell. En el recorregut pel camí de la Pedrera del Còbic cal anar en compte ja que aquesta és una via molt transitada.

G.M.

Vista general del camí de l'Institut Pere Mata

FITXA TÈCNICA:

Longitud: 700m

Pendent: Lleugerament ascendent

Temps: 10'

○ Punts i elements d'interès

4. L'Institut Pere Mata

És un dels edificis més destacats del modernisme a Reus, obra de l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner. On ara hi ha situat l'Institut Pere Mata es van trobar restes d'un poblat neolític: 4 fons de cabana que podrien pertànyer a la part rebaixada en el terreny de petites cabanes, on es guardaven estris i objectes d'ús particular. Es van trobar peces de ceràmica decorada, objectes de pedra (molins de mà, objectes per a xafar, moldre o polir), restes fetes de pissarra, restes de petxines i també restes d'ossos d'animals.

5. Àrea d'Interès paisatgístic

El camí de la Pedrera del Còbic discorre per l'Àrea de Protecció Paisatgística del Camí de la Boca de la Mina.

Es tracta d'una zona agrícola representativa del paisatge tradicional de la zona, ja que no es troba gaire alterada per altres usos, i que encara manté algunes zones de vegetació natural, ja sigui als marges que separen els camps, als camins o en petits claps entre els conreus, fet que enriqueix el paisatge i afavoreix la riquesa faunística del conjunt.

Tram 3. Camí de Riudoms a Castellvell

Des de la cruïlla del camí de l'Institut Pere Mata amb el camí de la Pedrera del Còbic, pugem per aquest últim uns metres fins arribar al camí de Riudoms a Castellvell, que agafem a mà esquerra. El camí davalla deixant a mà dreta una gran bassa, propietat de la Comunitat de Regants del Pantà de Riudecanyes.

La part inicial d'aquest tram es caracteritza per un pendent descendent entre marges elevats, es tracta d'un camí fondo.

Des d'algun punt d'aquest camí tenim interessants panoràmiques del conjunt arquitectònic de l'Institut Pere Mata.

Seguim el camí fins un punt en què aquest realitza una primera ziga-zaga, on conflueix amb el camí de Monterols i deixa a mà esquerra un parell de parcel·les amb petites edificacions rurals. Poc després el camí torna a fer una ziga-zaga i travessa una zona de parcel·lacions edificades a banda i banda del camí fins connectar amb el camí del Mas Gassot. El darrer tram del camí de Riudoms a Castellvell presenta un cert pendent i està formigonat.

FITXA TÈCNICA:

Longitud: 900m
Pendent: Descendent
Temps: 13'

○ Punts i elements d'interès

6. Connexió entre pobles

Des de la cruïlla del camí de la Pedrera del Còbic amb el camí de Riudoms a Castellvell, si agaféssim a mà dreta pel camí de Riudoms a Castellvell, ascendiríem i seguint el camí podríem arribar a la població de Castellvell del Camp. Hi ha constància que en el segle XII tant el terme d'Almoster com el de Castellvell formaven part del terme de Reus, però amb el temps aquests dos nuclis de població van guanyar importància fins a esdevenir pobles.

7. Els antics camins de ferradura i els camins fondos

El camí de Riudoms a Castellvell és un camí força estret ja que es tracta d'un antic camí de ferradura.

L'amplada dels camins de ferradura era de 9 pams, és a dir 180 centímetres.

A més, en el camí de Riudoms a Castellvell, també s'hi conserva una part de camí fondo.

G.M.

Talusos erosionats típics d'un camí fondo

Tram 4. Camí del Mas de Gassot

Des de la cruïlla del camí de Riudoms a Castellvell amb el camí del Mas de Gassot, tombem cap a mà dreta, ascendint lleugerament. El camí del Mas de Gassot està asfaltat en tot el seu recorregut.

Seguim el camí del Mas Gassot, entre parcel·les agrícoles, fins el Barranc dels Cinc Camins, punt de confluència amb el camí de Copons i el camí dels Cinc Camins.

L'itinerari segueix pel camí dels Cinc camins, que és el primer que està a mà dreta del camí del Mas Gassot, en sentit ascendent, i que en aquests primers metres comparteix recorregut amb el barranc dels Cinc Camins.

FITXA TÈCNICA:

Longitud: 550m

Pendent: Lleugerament ascendent

Temps: 8'

Tram 5. Camí del Cinc Camins

Iniciem, en sentit ascendent, el recorregut pel camí dels Cinc Camins, que presenta característiques de camí fondo en aquest primer tram. Els camps de conreus d'oliveres, ametllers i avellaners dominen el paisatge a l'entorn del camí; seguim estant a l'Àrea de Protecció Paisatgística del Camí de la Boca de la Mina.

Uns metres després deixem d'estar encaixonats entre els alts marges i podem gaudir de vistes obertes de les muntanyes i dels turons de la part nordoccidental del terme de Reus, destacant especialment la pedrera del Còbic.

Arribem fins la cruïlla dels Cinc Camins, des d'on podem tenir unes magnífiques vistes de bona part del Camp de Tarragona i de les muntanyes de ponent.

FITXA TÈCNICA:

Longitud: 750m
Pendent: Ascendent
Temps: 12'

○ Punts i elements d'interès

8. Els Cinc Camins

El camí dels Cinc Camins conflueix amb el Camí de la Drecera, el Camí del Mig i el Camí de la Pedrera del Còbic en la popular cruïlla dels 5 camins, punt emblemàtic de la xarxa històrica de camins de Reus.

Aquest punt també és dels més interessants del terme, ja que des d'aquí es poden tenir algunes de les panoràmiques més impressionants de tot el terme de Reus.

Tram 6. Camí de la Pedrera del Còbic

Des de la cruïlla dels Cinc Camins, agafem el camí de la Pedrera del Còbic en sentit ascendent.

Algun dels trams del camí de la Pedrera del Còbic per on passem presenta característiques de camí semifondo. És ample ja que permet la circulació simultània de dos vehicles en sentit contrari.

Anem remuntant el camí de la Pedrera del Còbic, fins a la seva part culminal, des d'on gràcies a l'alçada podem tenir una àmplia i magnífica panoràmica del Camp de Tarragona i de la mar Mediterrània.

FITXA TÈCNICA TRAMS 6,7 i 8:

Longitud: 2300m

Pendent: Ascendent i descendent

Temps: 34'

○ Punts i elements d'interès

9. Troballes arqueològiques

En l'entorn del camí de la Pedrera del Còbic s'han realitzat diverses troballes arqueològiques. En una de les vessants del Turó del Puig, per exemple, s'hi van fer troballes lítiques; també al mas Vermell, al peu del Puig de la Pedrera del Còbic, s'hi van trobar instruments de sílex i fragments ceràmics en una petita planura conreuada.

A la bòbila d'en Sugranyes, ja desapareguda i situada entre la carretera de Reus a Castellvell i el camí de la Pedrera del Còbic, s'hi han trobat alguns dels millors exemplars lítics musterians de la Catalunya Sud.

També en el Puig de Monterols, entre el camí de la Pedrera del Còbic i el camí del Mig, s'hi van trobar restes d'un poblat neolític.

10. La Pedrera del Còbic

Tot i que no es troba en el terme municipal de Reus, la pedrera del Còbic és molt popular entre els reusencs i reusenques com un dels elements més característics del paisatge d'aquestes contrades.

Tram 7. Camí del Puig

El camí de la Pedrera del Còbic conflueix amb el camí del Puig, en el límit dels termes de Reus i Castellvell del Camp. Des d'aquesta cruïlla tombem a mà esquerra -seguint el Camí del Puig- fins que arribem a les antigues instal·lacions d'aquesta pedrera.

Des d'on ens trobem podem tenir vistes àmplies de la ciutat de Reus i altres poblacions veïnes, així com del mar i les muntanyes a ponent del Camp de Tarragona.

○ Punts i elements d'interès

11. El paisatge

En aquesta zona hi ha una extensa pineda de pi blanc, en aquesta zona hi podem observar tudons (*Columba Palumbus*), tòrtora (*Streptopelia turtur*), mallarengues (*Parus sp.*), gaigs (*Garrulus glandarius*), oriols (*Oriolus oriolus*) a més d'algun esquirol (*Scirus vulgaris*).

Tram 8. Camí de Maspujols

Seguim pel camí del Puig deixant les antigues instal·lacions de la pedrera del Còbic a mà dreta i arribem a una fita del terme de Reus, on trobem que s'indica el nom del camí però ja fora del municipi de Reus; ara ja no és camí del Puig sinó camí de Maspujols i transita pel terme de l'Aleixar.

Seguint pel camí les instal·lacions de la Pedrera del Còbic ens queden a mà dreta; petites masses forestals es troben als turons de mà esquerra. Deixem enrera la pedrera i ascendim per una zona on hi ha algunes cases fins que arribem a un petit collet, des d'on es pot observar el poble de Maspujols.

Seguim pel camí de Maspujols, la major part del qual està formigonat i té un fort pendent. Atenció, a mitja baixada conflueix a mà esquerra amb un altre camí: aquest nou camí és el camí del Mig. Si seguíssim per la dreta arribaríem a la riera de Maspujols i al poble de Maspujols.

G.M.

Passejada a cavall pel camí dels Cinc Camins

Tram 9. El Camí del Mig

Uns minuts després d'haver agafat el camí del Mig arribem a un punt on trobem una piona de senyalització que ens indica que ens trobem al camí del Mig i de nou en el terme municipal de Reus. Ens trobem en una zona amb alternança de conreus arboris i on les parts culminals dels turons estan dominades per pinedes.

El camí del Mig davalla per una zona de parcel·lacions agrícoles amb la presència d'alguna caseta de camp i xalet fins que arriba a la cruïlla dels Cinc Camins.

FITXA TÈCNICA:

Longitud:	1500m
Pendent:	Lleugerament descendent
Temps:	23'

○ Punts i elements d'interès

12. Elements patrimonials: marges de pedra seca

Del camí del Mig en destaquen els marges de pedra en sec que trobem a la vessant esquerra del camí, i que conformen unes terrasses agrícoles força interessants.

Els murs de pedra seca són constituïts únicament per pedres, sense cap material que les uneixi. Les pedres provenen del despedrat dels camps. La seva funció, en un terreny pla com el del Camp de Tarragona, és per a anivellar els camps, delimitar propietats, salvaguardar de l'erosió els marges i així donar sortida a les pedres que dificultaven el conreu de la terra.

Tram 10. El Camí dels Cinc Camins (2n tram)

Des de la cruïlla dels Cinc Camins tornem a agafar el camí de la Pedrera del Còbic en sentit ascendent. En aquest primer tram el camí de la Pedrera del Còbic comparteix recorregut amb el camí dels Cinc Camins -i amb el tram 6 del nostre itinerari- fins que trobem un retomb pronunciat cap a l'esquerra, punt on deixem el camí de la Pedrera del Còbic i seguim pel camí dels Cinc Camins.

El camí dels Cinc Camins, un cop deixa el camí de la Pedrera del Còbic, davalla discorrent entre camps de conreu. Passem una zona on hi trobem unes quantes parcel·les amb casetes de camp i diverses basses i arribem a un punt on trobem que del camí en surten 3 ramals. El de l'esquerra i el de la dreta menen cap a propietats particulars.

Per seguir el nostre itinerari hem de prendre el ramal del mig, que baixa amb una forta pendent formigonada i que està indicat amb un cartell on hi figura la inscripció "Castellvell" i on hi ha també marques indicatives d'un sender local. El camí s'estreny i en aquesta baixada presenta uns marges alts. A banda dreta, al costat d'una caseta, trobem un exemplar molt notable de mata o llentiscle (*Pistacia lentiscus*).

Seguint pel camí, el marge dret s'anivella a peu de ferm, mentre que el marge esquerre es manté alt, en alguns trams reforçat per construccions de pedra en sec que configura un interessant paisatge.

Després d'uns metres per una petita baixada trobem la confluència amb el camí de Riudoms a Castellvell, que ens ve per la dreta. A partir d'aquest punt s'acaba el camí dels Cinc Camins i el camí pren el nom del camí de Riudoms a Castellvell.

○ Punts i elements d'interès

13. Construccions amb pedra seca

Del recorregut pel camí dels Cinc Camins destaquen els marges de pedra en sec que trobem en alguns trams de la vessant esquerra del camí. A mà dreta trobem una trona sobre la que es situa una olivera. Aquesta ha estat una de les formes d'aprofitar les pedres en la practica agrícola tradicional.

A banda del seu caràcter estètic i de l'interès etnològic de les construccions de pedra en sec aquestes també tenen un alt interès ecològic. Constitueixen el refugi de moltes espècies, tant de rèptils: dragonets (*Tarentola mauritanica*), sargantanes (*Psammodromus hispanicus*), serps (*Elaphe scalaris*), com de micromamífers: ratolí de bosc (*Apodemus sylvaticus*), ratolí domèstic (*Mus musculus*) musaranyes (*Crocidura russula*). També donen refugi a petits ocells. Alguns, com les mallarengues (*Parus sp.*) o el pardal xarrec (*Passer montanus*) hi fan els nius als forats que queden entre les pedres.

FITXA TÈCNICA:

Longitud: 800m

Pendent: Lleugerament ascendent i descendent

Temps: 12'

Tram 11.

El Camí de Riudoms a castellvell

Ja havent deixat enrera el camí dels Cinc Camins seguim pel camí de Riudoms a Castellvell. Al llarg del marge esquerre hi trobem interessants murs de pedra seca, alguns trams dels quals han desaparegut i d'altres amenacen de caure.

Creuem un barranc, el Barranc de l'Espinós, a través d'un pont. A partir d'aquest punt el camí fa pujada i està pavimentat. Al final de la pujada trobem, a mà esquerra, una zona de parcel·lacions urbanes que estan ja en el municipi de Castellvell del Camp.

Poc després, ja en zona planera, arribem a la confluència amb el Camí de les Ànimes, que ens queda a mà dreta. Si seguíssim recte pel camí que portàvem (Camí de Riudoms a Castellvell) arribaríem al poble de Castellvell del Camp. Des d'aquesta cruïlla de camins tenim interessants vistes panoràmiques de la ciutat de Reus.

FITXA TÈCNICA:

Longitud: 900m

Pendent: Alternança ascendent descendent

Temps: 13'

Tram 12. El Camí de les Ànimes

Per seguir l'itinerari agafem el camí de les Ànimes, que davalla recte cap a la ciutat de Reus.

Arribem a un punt on el paisatge s'obre. Des d'aquí podem girar cap a l'esquerra per prendre la carretera de Reus a Castellvell i davallar fins a la plaça d'Almoster, ja dins la ciutat de Reus, on finalitza el nostre itinerari.

El camí de les Ànimes es tracta d'un camí fondo, es calcula que té uns 3.000 anys d'història, forma part del camí ancestral que comunicava el port de Salou amb les muntanyes de Prades, passant per Castellvell i la Mussara.

Es creu que té l'origen al final del segon mil·leni a. de C. i que ja era usat pels fenicis per anar a buscar minerals, metalls, gra, oli i altres productes als ibers. Aquests productes els obtenien a canvi de teixits, joies i altres objectes desconeguts pels indígenes de les nostres terres.

L'erosió causada per el seu gran ús i per les aigües l'ha convertit en un dels camins amb més fondària del terme. Aquest fet va decidir que la carretera de Castellvell, no pasés per aquest camí ja que el cost d'ampliar el camí era superior el de fer una carretera nov

FITXA TÈCNICA:

Longitud: 1200m
Pendent: Descendent
Temps: 18'

